

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De Præmio Paupertatis, ac primo de Thesauro obtinendo à pauperibus in
cælo. Cap. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Laur. In-
stin. in li-
gna vite
tract. de
pauper. c.
4.

mus, ut parcellimè necessaria accipiamus. Hicque gra-
dus videtur à Laurentio Iustiniano descriptus, cum
de perfecta omnium rerum nuditate hæc ait: Vis
inopie diuitias addicere: non subiacet demonibus,
non assilit regibus: quia militat Deo, & cum Ange-
lis ipsi calorum regi famulatur; Non habet horrea,
ubi grana reponat: sed talem abundantiam, ut ha-
bere mundum vniuersum nihil existimet: Non ha-
bet, quod thesaurizet in terra, quoniam cuncta, quæ
possidet, recondit celo: Non indiget seruis: magis
autem seruos, possessiones, & cogitationes, quæ re-
gum corda dilaniant, regnum, aurum, & omnia talia,
quemadmodum puerorum ludibria, deidet, & sicut
præteriens umbra, cuncta quæ omnibus cara videntur,
existimat fore contemptibilia. Quid paupertate
melius? Quid securius? Quid iucundius? Tristentur
omnes, cuncti gemant, formident vniuersi: hæc sem-
per hilares, semper eodem vultu, eodem animo per-
seuerat. Bonum caeleste præstolatur possidere in celo;
ideo nihil habet quod possit amittere in terra.
Frequenter euolat ad supernam patriam, ubi remun-
eratore suum esse cognoscit. Talis est pulchritudo,
tales thesauri: & hæc est perfectio, & perfectio-
nis celsitudo huius beatæ paupertatis, qua velut
quodam monili se ornant quicumque per internam
dulcedinem, & caelestem contemplationem, Deo
adherere desiderant, & hanc vti fundamentum spi-
ritualis exercitij, & adiutorium exercitationis præci-
puum assument. Nam Deo, mundo corde vacare
penitus non potest, quisquis temporalium rerum
implicatur amore, & distrahitur occupatione. Spiritus
est Deus, & eos, qui eum adorant, oportet in spi-
ritu & veritate adorare: vt vnum cum Deo efficiantur,
quod est proprium quiescentium, quorum vota
suis tendunt, & quorum exercitatio spiritualis
est. Vnde ab omni affectione, & cura per paupertatem
voluntariam omnium temporalium liberi esse
debent, quatenus Deo liberius vacare queant. Huc
vsque ille.

Et sanè hæc est perfecta, & beata paupertas, qua
in homine non ex affectu abnegandi se ipsum, sed
ex amore & desiderio rerum caelestium procedit,
nec locum temporalium amori relinquit. Hanc præ-
figurauit Noë, qui bibens vinum, inebriatus est, &
nudatus in tabernaculo suo. Transiit in literam, &
Christum in mysterio absconditum inspicimus, qui
amore humani generis inebriatus, corporis indu-
menta proiecit, vt in cruce nudus, & omnibus re-
bus spoliatus ascenderet. Eiusque etiam membra
non solum viuæ, sed perfecta consideremus (sunt au-
tem religiosi perfecti) quæ eodem vino amoris occu-
pata, rebus omnibus in tabernaculo religionis spon-
te nudantur, vt caput illud pulcherrimum, cuius sunt
membra, imitentur perfectus. Hanc enim nudita-
tem Patriarchæ Noë aliquid boni portendisse docet
Ambrosius sic scribens: Alia est autem denudatio
animæ, qua velut quandam sarcinam corporis abi-
cit, atque exiit, sicut sepulchrum quoddam carnis
effugiens: sepulchrum enim patens est guttur hu-
iusmodi hominum: in quo sepulchro velut attumu-
latur anima, delectationibus, & cupiditatum passio-
nibus onerata diuersis. Exiit igitur se à congestione
terrena, & quasi tertia quædam circumfusa euadit, at-
que effugit, quæcumque se ab omni nudauerit la-
queo passionum, & omnem illam deformem spe-
ciem terrena labis auerterit, vt lucem videat decoris
æterni. Bona hæc est perfectorum ebrietas, quæ eos
à feneratoris educit, & in Christi similitudinem exire
facit, de qua Paulus ait: Et nolite inebriari vino, in
quo est luxuria, sed implemini spiritu sancto. Hoc

Isa. 4.
24.

Genes. 9.
21.

Amb. lib.
de Noë. c.
29.

Ephes. 5.
29.

A spiritu inebriati nudi exultanter incedunt, quia sine
molestia vniuersa terrena relinquunt. Iam quodam-
modo ad statum innocentie redeunt, in quo vter-
que parens noster nudus erat, Adam scilicet, & vxor
eius, & non erubescabant. Nam rebus huius sæculi
spoliari tantum abest quod erubescant, vt nudita-
tem illam pro Christo susceptam, eximiam gloriam
ducant. Erigit ergo se paupertas sensim, atque pau-
latim, & ex paruis initiis ad magnam sublimitatem
procedit, & in altissima quadam perfectione desinit.
Incipit homo diuitias parui pendere, & ad eas nun-
quam possidendas se voto obligare non timet. Ma-
gnum initium est hoc, sed satis exiguum, si cum sa-
stigio, quod exposuimus, conferatur. Deinde votum,
quod emisit, diligenter custodit, & nihil proprium
habere presumat. Postea dulcedine paupertatis, quæ
prius existimauerat amaram, illectus, non solum
proprium non possidet, verum vsum rerum inuti-
lium abscondit. Postmodum necessarium rerum af-
fectum nimium cohibet, & moderatè eas assumit.
Præterea indigere, & penuriam necessariorum sen-
tire audet, & umbram etiam abundantie fugit. Tandem sic
dispositus, atque paratus, incipit caelestia
gustare, & diuinorum amore teneri, & tunc mole-
stum putat res terrenas aspicere, & statuit eas quam
parcellimè admittere, & se quantum infirmitas hu-
mana tulerit, à necessario quoque earum vfu denu-
dare. O felix nuditas, qua quodammodo mortali-
tate vit iustus exiit, & quodam gustu patriæ ce-
lestis decoratur. Nam sola caelestia concupiscit, &
aliquam stillam illius, quæ isti destinata est, magni-
tudinis, inuenit, & quæ onerant, & signa sunt cor-
ruptionis, parui pendit.

Genes. 2.
25.

De Premio Paupertatis, ac primo, de the-
sauro obtinendo à pauperibus
in celo.

CAPVT II.

A NCTAE paupertatis professores,
vniuersa temporalia propter Chri-
stum dimittentes, & voto se ad nihil
possidendum obligantes, interrogent
Dominum an ob hoc opus egregium
illos aliquod præmium maneat. Audiant, & dicant
cum Apostolis: Ecce nos reliquimus omnia, &
secuti sumus te, quid ergo erit nobis? Illa voce, ecce,
aliquid magnum, & excellens, & non ab omnibus
factum se fecisse denotent, nam verè tale est, quod
pro amore Christi parrarunt. Nos homines huma-
na contempimus: nos, qui omnia vna nostra vtilitate
metimur, vtilia nobis abiicimus: nos pro futuris,
quæ nunquam vidimus, & non ita mouent; præsen-
tia, quæ mouent, alliciunt, & manibus attrahaba-
mus, & cum gaudio possidebamus, reliquimus: nos
pusilli, & angusto animo, hæc magna, ô Domine
& difficilia pro te fecimus: quam ergo mercedem
condignam accipiemus? Quod præmium daturus es
nobis? Virgeant Dominum, nec timeant quia molesti
erunt ei, nam qui pro obsequio sibi impensio, non ha-
bet, quod referat, timet virgeri; qui autem habet præ-
mium, quod tribuat præstantius obsequio, & habet
voluntatem dandi, vult rogari. Sciscitentur de præ-
mio, nec pudeat illos lucrum aspicere, licet non lu-
cro, sed puro Dei amore ad omnia relinquenda fue-
rint impulsi, quia ille Dominus, cuius est intuenti cor,
bene nouit amorem cordis eorum, & puram ac syn-

Matth.
19. 27.

ceram intentionem ipsorum, & non, quia ex eo quod ad illos pertinuit, gratis omnia dimiserunt, ipse in animum inducit, vt sine premio maneant, aut ab inspectione premij infiniti valoris abstineant. Conferant, (quia non alienum a voluntate Dei est) opus cum mercede, meritum cum premio, & labore cum requie, & aperte videbunt se paruo pretio rem infiniti valoris emisisse, & terrenis caelestia comparasse. Verè enim dixit Hieronymus: Parua dimisimus, & grandia possidemus, centuplicato saenore Christi promissa redduntur. Et alio loco: O quanta beatitudo pro paruis magna recipere, aeterna pro breuibus, pro morituris semper viuientia, & habere Dominum debitorem. Seuit Isaac in terra illa, inquit scriptura, & inuenit in ipso anno centuplum, benedixitque ei Dominus. Et locupletatus est homo, & ibat proficiens, atque succrescens, donec magnus vehementer effectus est.] Vos autem, qui reliquistis omnia, in terra meliori & feraciori seuisistis. Nam relinquere opes propter Christum, ferere est. Seuisistis, inquam, vestra in manibus Christi, in quibus quinque panes ita multiplicantur, vt quinque millia hominum saturare sufficiant. Seuisistis in corde Dei, in quo quod de se nihil est, vita erat, qui vocat ea quae non sunt, tanquam ea quae sunt. Non erit mirum si immensum plusquam centuplum inueniatis, si copiosam benedictionem accipiatis, si magni vehementer efficiamini, si vltra omnem cogitationem ditemini. Nec quia parua reliquistis, ideo pauca vobis expectanda sunt, nam & agricola parum seminât, & seminans in terra bona, multum colligit; similiter & vos quia in terra bona & optima seminastis, parum id, quod habeatis, non parum, sed multum colligetis. Et licet modicum ac nullius pene valoris esset quod possidebatis, non ideo modicum a vobis dimissum est, siquidem reliquistis possidendi voluntatem. In illo autem modico, cui desiderium nihil habendi adiunctum est, omnia illa dimissa sunt, ad quae se extendere posset habendi voluntas. Hæc verò cum sint pene infinita, vos pauperes spiritu, licet parum opere reliqueritis, quia parum possidebatis, multum tamen reliquistis. Quare nunc cum gratiarum actione, & cum vehementi exultatione cordis, premium vobis præparatum audite.

Triplex premium Evangelicis pauperibus promissum est. Horum primum est thesaurus in caelo. Nam & adolescenti illi de perfectione interroganti dictum est: Vende, quae habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in caelo.] Illi ergo qui fecerunt, quod adolescens ille non fecit: qui sua alacriter vendiderunt, qui pro amore domini pauperibus donauerunt, habituri sunt in premium operis sui thesaurum in caelo. At quis qualisque sit iste thesaurus, inquiramus. Num iusti, qui retentis facultatibus suis mandata seruauerint, non accipient in caelo thesaurum? Num operarij, qui ad excolendam vineam, id est, ad curandam animam suam, vt Theophylactus voluit, vel, ad faciendam iustitiam, & seruanda mandata, vt Irenæus & Chrysoctomus interpretantur, vocati sunt, non sunt accepturi singuli singulos denarios? Si ergo omnes prædestinati idem sunt premium accepturi, quare pauperibus Evangelicis magis quam aliis intelligemus thesaurum in caelo fuisse promissum? Omnes quidem iusti eandem mercedem substantia, scilicet vitam aeternam, accipient, denario significatam, quoniam denarius, vt Irenæus ait, imaginem regis habebat, & iusti hoc habebunt, vt conformes fiant imagini filij Dei, qui reformauit corpus humilitatis nostrae

configuratum corpori claritatis suae. At non eadem mercedis magnitudine donandi sunt, sed quidam minorem, quidam autem maiorem gloriam secundum mensuram meritorum sunt accepturi. Alia enim claritas solis, alia claritas lunæ, & alia claritas stellarum. Stella enim a stella differt in claritate: sic erit & resurrectio mortuorum. Qui ergo propter Christum vniuersa dimiserint, tantum gloriae pondus suis operibus mercabuntur, vt comparatione aliorum gloriae, qui solum mandata seruauerint, thesaurus respectu monetæ aureæ dici iure mereatur. Fallor, & fallo, si non Christus ipse hunc sensum manifestè monstrauit. Nam singulis mandata seruantibus singulos denarios obtulit, consilium verò paupertatis amplectenti thesaurum promisit, vt ostenderet, quod quantum antestat thesaurus denario, tantum gloria seruantis consilia, custodientis mandata solum mercedi præferatur. Hancque magnitudinem premij signatam esse thesauri nomine Chrysoctomus professus est. Retributionis præstantiam, inquit, thesaurum appellauit, simul & abundantiam, & stabilitatem, atque incorruptibilitatem premij, vt fieri poterat, humano verbo significanter exprimens.] Atque adeo, qui fideles in mandatorum custodia inuenti fuerint, ciues erunt illius regni caelestis, & vt ciues decet, tam magnificæ ciuitatis amplam hereditatem possidebunt. Sed qui custodiae mandatorum abrenunciationem vniuersorum adiecerint, vt illustres, & primarij viri, non quamlibet hereditatem, sed illam, quæ digna sit thesauri & regni nomine, in suum dominium vendicabunt. Hi conuersatione sunt Christo similiores, qui nihil voluit possidere, & in tentatione validiores, quia sciunt indigentiam & inopiam propter Christum pati. Erunt igitur in premio ac remuneratione beatiore. Aequum enim est, vt qui robustius decertarunt, ampliores mercedem accipiant.

Sed nonne Charitas est caelestis premij mensura, & qui amplius ardentiusque dilexerit, maiorem gloriam habebit? Quomodo ergo nos thesaurum in caelo, id est, maiorem gloriam pauperibus ademus ascribere? An soli nos religiosi magni futuri sumus in domo Dei, & reliqui omnes erunt minores, aut ad summum mediocres? Et quid erit de martyribus, qui licet sua pro Christo non dimiserunt, vitam tamen & sanguinem pro fidei attestacione dilapidarunt? Et quid de Pontificibus, redditus Ecclesiae copiosissimos possidentibus, eos tamen largissimè pauperibus tribuentibus, & Ecclesiam sanctissimè gubernantibus? Et quid de pulcherrimo virginum choro, non iam opes, quæ minoris momenti sunt, sed corpora Christo consecrante, & voluptates carnis medullis infixas reuellente? Ne summam caelicolarum dignitatem superbè nobis arrogemus, & alios quali extraneos, & gratis in patriam admissos putemus, nam audiemus profectò, quod de superbentibus Iudæis dictum est: Dico autem vobis quod multi ab Oriente, & Occidente venient, & recumbent cum Abraham, Isaac, & Iacob, in regno caelorum: filij autem regni,] qui nimirum celliorem locum sibi vendicant, propter superbiam deiciuntur in tenebras exteriores.] Verum quidem est, gloriae magnitudinem charitate metiendam esse, eumque ditiores futurum in regno Dei, qui ad syncetiores & maiorem amorem peruenerit. Verum etiam alia esse opera paupertate illustriora, vt martyrium, vt virginitas, vt Ecclesiae gubernatio, cui ex condito Dei abundantius premium debeatur. At nos statum statui comparauimus, & abdicacione

Hier. ad Pâmach.

Epistola 150. ad Hedi. q. 1. Gen. 26. 12. 13.

Ioan 5.

Matth. 19. 21.

Theoph. Matth. 20. Iren. lib. 4. c. 70. Chrysoct. Matth. 20. Matth. 20. 11. Irenæ. supra. Rom. 8. 29. Philipp. 3. 21.

1. Corint. 2. 41.

Chrysoct. hom. in Matth.

Matth. 11. 12.

rerum

rerum & consiliorum custodiam, cum largitione eleemosynarum etiam amplissimarum, & cum mandatorum tantum obseruatione contulimus. Et sic certum est, inter status Ecclesie, excepto Episcoporum statu, statum religiosum præstare, & consiliorum obseruantiam mandatis adiectam, custodiæ madorum eminere, & paupertatem Euangelicam omnem bonam diuitiarum administrationem, & eleemosynarum largitionem excellere. Qui hæc præstiterint, magni erunt in cælo, qui verò pauperes spiritu & opere fuerint, maiores existant. Illi in honorabili loco, hi in sublimiori, & Christo proximiori sedebunt. Illi denarium, hi verò thesaurum accipient. Et verò si signis & coniecturis transigenda res est, qui omnia sua propter Christum dimittunt, initium non obscurum maioris charitatis præbent, quam illi, qui bona sua rectè administrant, & partem eorum pauperibus erogant. Non ergo iniquum erit, his tanquam magis diligentibus, & opus excellentius facientibus, thesaurum, id est, maiorem gloriam, assignare, & illis tanquam minus amantibus, & minus præstantibus, denarium, id est, minorem gloriam, decernere.

Semper confuevit Dominus facta hominum sibi grata incomprehensibilibus præmiis cumulare, & paruitatem nostram magnitudine quadam immense liberalitatis excedere. Abraham iussu Domini reliquit terram suam, non nimis desiderabilem, & pro ea terram feracissimam lacte & melle manantem accepit. Omnem terram, inquit, quam conspicias, tibi dabo, & semini tuo vsque in sempiternum. Iterum imperio etiam Domini filium suum & immolare decreuit, & pro hoc affectu, istaque voluntate, cui tamen opus adiunctum non est, tam innumerabilem multitudinem filiorum adeptus est, vt ab homine numerari non possit. Quia fecisti, inquit, hanc rem; & non pepercisti filio vnigenito propter me, benedicam tibi, & multiplicabo semen tuum sicut stellas cæli, & sicut arenam, quæ est in littore maris. David in corde suo domum ad cultum Domini ædificare disposuit. Huius autem desiderij, quæ fuit merces? Requiem dabo tibi ab omnibus inimicis tuis: prædicique tibi Dominus, quod domum faciat tibi Dominus. Et suscitabo semen tuum post te, & stabiliam thronum eius vsque in sempiternum. Iob sua patienter amisit, & duplicata recepit. Et quod præmium secutum est? Dominus benedixit nouissimis Iob, magis quam principio eius, & addidit omnia quæ fuerant Iob duplicia. Petrus Christum confessus est, Christus quid dar illi? Er ego dico tibi quia tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam: & tibi dabo clauas regni cælorum: Si tam largus est Dominus, & tam magnificus in retribuendis tibi impensis obsequiis, quam liberaliter & supra omnem cogitationem nostram obsequia sibi exhibita pauperum Euangelicorum exoluer? Reliquerunt illi terram suam, & cognationem suam; & domum patris sui, quia multi eorum dum in alias terras, & nationes ab Obedientia mittuntur, quasi à patria exulant. Et licet in ea habitent, ita patriæ commodis, & cognatorum solatiis, & domus paternæ obsequiis carent, ac si positi in exteris nationes exularent. Offerunt illi Deo non tantum voluntate, sed & opere, & quasi vnigenitum, & prædilectum filium, cum iudicium suum, optimam partem mentis suæ prælato per Obedientiam subiiciant. Magnis impensis bonorum operum in cordibus suis Deo domum ædificant, & illi se per castitatem consecrant, & in templo à se ædificato perpetuas laudationes concinunt. Confitentur vita

& conuersatione sua, Christum esse filium Dei quem iugiter adorant, post quem semper ambulant, à quo Deo dignam mercedem expectant. Quam ergo magnam, quam ineffabilem mercedem accipient! Certè daturus est illis Dominus thesaurum in cælo, id est, tam eximiam gloriam, vt gloria communium iustorum comparata, cum hæc vocetur denarius, illa thesaurus dici mereatur. Diciturque de quolibet illorum carmen Dauidis: Gloria, & diuitie in domo eius, & iustitia eius manet in sæculum sæculi. Nam diues huius sæculi vmbra gloriæ, & diuitiarum habet, non gloriæ abundantiaque substantiam, cuius fitis habendi nunquam expletur, quem multi ob parvas diuitias non glorificant, sed damnant. Et esto quod habeat diuitias, sæpe tamen caret iustitia, quia superbus est, & per iniuriam à se, aut à progenitoribus factam diuitias comparauit. At perfectus pauper cum ad thesaurum cælestem possidendum ascenderit, ingentes, & veras diuitias possidebit, gloriam solidam ac semper duraturam habebit, & iustitia & sanctitas eius, quam tam ampla diuitiarum possessio non minuet, vsque in æternum perdurabit. Bonum est igitur paupertatem diligere, & experimentum paupertatis per indigentiam habere, vt tam amplum thesaurum in cælesti mansione consequamur.

De Iudiciaria Potestate Pauperibus deleganda.

CAPVT XII

AVPERES sæculi non solum diuitias non possident, verum & huius mundi dignitate & altitudine carent, quoniam hæc quæ alas habet non nisi à diuitibus, & potentibus, & fauores potentum habentibus obtinetur. Aut saltem si quis pauper ad dignitatem sæcularem ascendat, statim quasi paupertatem exiit, & splendorem diuitum, & opes, ac magnam familiam habere incipit. Sic Saul, qui pauper erat, & ceu seruus aliquis pauper, aſinas patris quærebat, statim atque ad dignitatem regiam exaltatus est, cepit, agros, & vineas, & oliueta, & diuitias possidere, & famulis ac satellitibus constipari. Sic David de gregibus ouium, ac de postterantes sublimatus ad regnum, habuit domum Domini sui Saul, & vxores domini sui in sinu suo, & diuitias domus Israël, & Iuda, tam ingentemque auri, & argenti, & lapidum pretiosorum copiam filio Salomoni reliquit, vt potuerit templum Deo, quale nunquam tam magnificum erit, ædificare. Eodem modo pauperes Christi, quia externa specie aliorum pauperum sortem habere videntur, non tantum à diuitiis, verum & à dignitatibus sæculi, alieni sunt. Et quædam portio paupertatis est, opes contemnere; altera verò, omnem huius mundi altitudinem aspernari. Ad æquitatem ergo & largitatem Domini pertinebat, geminam pauperibus parare mercedem, vt nihil ab eis ob amorem ipsius Dei factum sine speciali præmio ac mercede peristeret. Diuitiis propter sequelam Christi, & perfectionem, dimissis respondent veræ & semper mansuræ diuitiæ, ac thesaurus pauperibus custoditus in cælo. Dignitati verò contemptæ responderet alia dignitas celsior atque sublimior, quam in extremo die generalis discussionis tenebunt. Magnam enim dignitatem his tanquam Apostolorum imitatoribus esse paratam non pauca

scripturæ

Psal. 111.
3.

Gen. 13.
15.

Gen. 22.
26.

2. Reg. 7.
14. 15.
19.

Iob. 42.
21.

Matth.
16. 13.